



**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
BIURO SZKOLENIA**

**PROGRAM SZKOLENIA
OBSAD STANOWISK KIEROWANIA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

Warszawa 2011

Koordinacja prac:

mł. bryg. mgr inż. Adam Langner – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu

Opracowanie merytoryczne:

- st. bryg. Andrzej Król – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu,
- st. kpt. Jarosław Kuśmirek – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu,
- kpt. Piotr Mądry – Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu,
- asp. Paweł Klecha – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

Zagadnienia dotyczące umiejętności komunikacyjnych, interpersonalnych i zarządzania stresem opracował zespół psychologów w składzie:

- mł. bryg. mgr Cezary Dobrodziej – Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej,
- kpt. mgr Marta Różycka – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach,
- mł. asp. mgr Anna Nawrocka – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu,
- mł. ogn. mgr Joanna Pluczyńska – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

Konsultacja merytoryczna:

Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności

Konsultacje metodyczne:

Magdalena Stajszczak – Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Spis treści

I.	Założenia dydaktyczno-wychowawcze.....	4
1.	Cel szkolenia	4
2.	Sylwetka absolwenta	4
3.	Czas trwania szkolenia	5
4.	Warunki przyjęcia na szkolenie	5
II.	Realizacja procesu dydaktycznego	6
1.	Organizacja szkolenia	6
2.	Baza dydaktyczna	7
3.	Kadra dydaktyczna	7
4.	Zalecenia i wskazówki metodyczne.....	8
5.	Plan nauczania	10
III.	Treści kształcenia	11
1.	Organizacyjno-prawne podstawy funkcjonowania stanowisk kierowania	11
2.	Organizacja i funkcjonowanie CPR i systemu PRM.....	11
3.	Współdziałanie ze służbami i podmiotami ratowniczymi oraz instytucjami współdziałającymi.....	11
4.	Zagrożenia na obszarze chronionym	12
5.	Zasoby ratownicze	12
6.	Łączność i alarmowanie. Programy komputerowe wspomagające kierowanie działaniami ratowniczymi	13
7.	Zasady przyjmowania zgłoszeń alarmowych.....	14
8.	Zasady czytania i analizy map w pozycjonowaniu zdarzeń	15
9.	Zasady dysponowania sił i środków oraz zabezpieczenia operacyjnego obszarów chronionych w aspekcie ich dynamicznych zmian	15
10.	Organizacja działań ratowniczych.....	16
11.	Dokumentacja stanowisk kierowania i jej wykorzystanie	16
12.	Umiejętności komunikacyjne, interpersonalne i zarządzanie stresem.....	17
13.	Rola mediów w procesie przekazywania informacji ze zdarzenia. Współpraca z rzecznikiem prasowym.....	18
	Załącznik	19

ZATWIERDZAM
KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
gen. brygadier **Włodzisław J. DZIŃKIEWICZ**

Warszawa, dnia  czerwca 2011 r.

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO–WYCHOWAWCZE

1. CEL SZKOLENIA

Celem szkolenia jest przygotowanie słuchacza do wykonywania zadań dyspozytora w stanowisku kierowania Państwowej Straży Pożarnej (PSP).

2. SYLWETKA ABSOLWENTA

W wyniku realizacji szkolenia słuchacz powinien:

- a) w sferze poznawczej:
 - omawiać organizację i zasady funkcjonowania stanowisk kierowania,
 - omawiać organizację i zasady funkcjonowania CPR,
 - omawiać organizację i zasady funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (PRM),
 - omawiać rolę i zadania służb, podmiotów i instytucji współdziałających z KSRG,
 - opisywać zagrożenia występujące na obszarze chronionym,
 - omawiać zasady prowadzenia łączności radiowej i telefonicznej,
 - omawiać procedury przyjmowania zgłoszeń o różnorodnych zagrożeniach życia/ zdrowia, mienia lub środowiska,
 - omawiać procedury alarmowania poszczególnych podmiotów systemów,
 - omawiać procedury dysponowania sił i środków (SIS) do poszczególnych rodzajów zagrożeń,
 - analizować zmiany obszarów chronionych po zadysponowaniu SIS,
 - przedstawiać zasady formułowania komunikatów służących udzielaniu wsparcia psychologicznego osobom zgłaszającym zdarzenie,
 - omawiać zasady czytania i analizy map w pozycjonowaniu zdarzeń,
 - wskazywać konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem;
- b) w sferze praktycznej umieć:
 - przyjmować zgłoszenia o pożarach i innych miejscowych zagrożeniach,
 - lokalizować pożary lub miejscowe zagrożenia na dostępnych mapach klasycznych i cyfrowych,
 - dysponować siły i środki zgodnie z obowiązującymi procedurami dysponowania,
 - prowadzić korespondencję radiową z kierującym działaniami ratowniczymi (KDR) i koordynatorem medycznych działań ratowniczych (KMDR),
 - udzielać wsparcia informacyjnego KDR,
 - koordynować działania ratownicze,

- współpracować ze służbami i podmiotami ratowniczymi oraz instytucjami współdziałającymi z KSRG,
 - korzystać z zapisów właściwego terytorialnie planu ratowniczego,
 - obsługiwać urządzenia oraz oprogramowanie znajdujące się na wyposażeniu stanowisk kierowania,
 - prowadzić dokumentację zdarzenia,
 - współpracować z przedstawicielami środków masowego przekazu,
 - pozyskiwać niezbędne informacje od osób zgłaszających zdarzenie,
 - udzielać wsparcia merytorycznego i psychologicznego osobom zgłaszającym zdarzenie,
 - stosować konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem;
- c) w sferze motywacyjnej, mieć ukształtowane postawy w zakresie:
- odpowiedzialności za zdrowie i życie ludzi,
 - odpowiedzialności za bezpieczeństwo dysponowanych podmiotów,
 - odpowiedzialności za stan techniczny obsługiwanych urządzeń.

3. CZAS TRWANIA SZKOLENIA

Na realizację programu przewidziano:

- rozpoczęcie i zakończenie szkolenia – 1 godzina dydaktyczna,
- zajęcia dydaktyczne przewidziane w planie nauczania – 59 godzin dydaktycznych,
- praktyka w stanowisku kierowania dla osób rozpoczynających pracę na stanowiskach dyspozytorskich – min. 7 służb 12-godzinnych (w porze ze statystycznie największą liczbą zdarzeń), w tym: 3 służby w komendzie miejskiej PSP – obsługującej dużą liczbę interwencji (o minimalnej obsadzie 2 dyspozytorów), 3 służby w miejscowej komendzie miejskiej / powiatowej PSP oraz 1 służba w WSKR.
- egzamin – 8 godzin dydaktycznych.

4. WARUNKI PRZYJĘCIA NA SZKOLENIE

W szkoleniu mogą brać udział:

- dyspozytorzy PSP,
- dyżurni operacyjni PSP,
- nieetatowa obsada stanowisk kierowania PSP.

Kandydat na szkolenie z PSP powinien posiadać:

- a) skierowanie od przełożonego uprawnionego do mianowania,
- b) potwierdzoną kserokopię zaświadczenia o posiadaniu co najmniej kwalifikacji ratownika, zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
- c) potwierdzoną kserokopię aktualnych okresowych badań lekarskich.

II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO

1. ORGANIZACJA SZKOLENIA

- a) Szkolenie prowadzone jest w szkołach Państwowej Straży Pożarnej oraz ośrodkach szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej.
- b) Zajęcia praktyczne powinny być organizowane w stanowiskach kierowania.
- c) Realizacja szkolenia odbywa się na podstawie planu szkolenia, opracowanego przez organizatora szkolenia w formie pisemnej z podaniem wykazu zajęć teoretycznych i praktycznych, czasu trwania oraz osób prowadzących zajęcia.
- d) Na potrzeby organizacji szkolenia wyznacza się kierownika szkolenia, do którego zadań należy w szczególności:
 - dobór wykładowców,
 - zorganizowanie odprawy dla wykładowców,
 - dbałość o przestrzeganie harmonogramu dnia.
- e) Podstawą organizacji procesu dydaktycznego jest plan nauczania. Podstawową formą nauczania jest lekcja, której odpowiada jedna godzina dydaktyczna trwająca 45 minut. Dopuszcza się łączenie dwóch jednostek lekcyjnych.
- f) Zaleca się, aby organizator szkolenia przekazał uczestnikom materiały szkoleniowe do każdego z tematów.
- g) Warunkiem ukończenia szkolenia jest zaliczenie egzaminu składającego się z dwóch części – teoretycznej i praktycznej.
- h) Warunkiem przystąpienia do egzaminu końcowego jest obecność na min. 80% zajęć dydaktycznych oraz odbycie praktyki w stanowisku kierowania (w przypadku osób rozpoczynających pracę na stanowiskach dyspozytorskich).
- i) Część teoretyczna egzaminu przeprowadzana jest w formie testu złożonego z 50 zadań zamkniętych, wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią. Egzamin uznaje się za zaliczony, jeżeli zdający zaznaczył minimum 80% prawidłowych odpowiedzi.
- j) Warunkiem przystąpienia do części praktycznej egzaminu jest zaliczenie części teoretycznej.
- k) Część praktyczna egzaminu przeprowadzana jest w formie indywidualnego ćwiczenia podsumowującego, składającego się z następujących elementów: przyjęcie zgłoszenia, zadysponowanie sił i środków, koordynacja działań ratowniczych, sporządzenie i weryfikacja informacji ze zdarzenia.
- l) W trakcie praktycznej części egzaminu należy umożliwić słuchaczowi korzystanie z planu ratowniczego oraz innej dokumentacji znajdującej się w stanowisku kierowania.
- m) Do oceny obydwu części egzaminu stosuje się skalę: zaliczył – nie zaliczył.
- n) W razie nie zdania egzaminu końcowego, słuchacz ma prawo do egzaminu poprawkowego w terminie wyznaczonym przez organizatora szkolenia. Do egzaminu poprawkowego bez powtarzania szkolenia można przystąpić tylko raz.
- o) W razie nie przystąpienia do egzaminu (końcowego lub poprawkowego) z uzasadnionej przyczyny, słuchacz może przystąpić do egzaminu w dodatkowym terminie wyznaczonym przez organizatora szkolenia.
- p) Słuchacze, którzy ukończyli szkolenie otrzymują zaświadczenie, którego wzór określa załącznik.

2. BAZA DYDAKTYCZNA

Organizator szkolenia zobowiązany jest zapewnić odpowiednią bazę dydaktyczną dostosowaną do liczby osób uczestniczących w szkoleniu, w szczególności:

- a) salę wykładową wyposażoną w sprzęt audiowizualny,
- b) sale do ćwiczeń (w przypadku organizowania zajęć praktycznych na terenie szkoły lub ośrodka szkolenia) wyposażone w:

- mapy klasyczne w różnych skalach,
- urządzenia sterownicze do przyjmowania zgłoszeń z monitoringu pożarowego,
- zestawy komputerowe z dostępem do internetu, wyposażone w niezbędne oprogramowanie (aplikacje komputerowe stanowiące wyposażenie stanowisk kierowania tj. System Wspomagania Decyzji /SWD-ST/ wraz z wbudowaną mapą cyfrową), pozwalające symulować pracę stanowisk kierowania i przysyłać oraz odbierać dane do i z jednostek nadrzędnych/podrzędnych, pakiet oprogramowania biurowego, przeglądarkę internetową, program do wyznaczania stref zagrożenia, karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, program do lokalizacji abonenta numeru 112 itp.

Każdy zestaw komputerowy musi niezależnie:

- być połączony z centralą telefoniczną,
 - posiadać moduły umożliwiające symulowanie dysponowania jednostek PSP i OSP za pomocą SWD-ST,
 - współpracować z urządzeniami GPS i terminalami zamontowanymi na samochodach,
 - umożliwiać przeglądanie oraz zarządzanie rejestratorem rozmów łączności telefonicznej oraz radiowej,
- min. 1 drukarkę sieciową,
 - zestaw treningowy łączności radiowej konwencjonalnej i trunkingowej w liczbie odpowiadającej liczbie słuchaczy w grupie oraz 1 radiotelefon bazowy (stacjonarny) z manipulatorem na każdą grupę.
Zestaw musi posiadać rejestrator pozwalający na nagrywanie rozmów oraz odtwarzanie tych nagrań. Radiotelefony powinny posiadać jednakowe częstotliwości i wydzielone kanały do celów szkoleniowych.
 - zestaw treningowy łączności telefonicznej umożliwiający rozmowę kursanta z instruktorem (wykładowcą), który znajduje się w innym pomieszczeniu.
Zestaw musi być wyposażony w minimum 3 aparaty telefoniczne (systemowe) z możliwością przekierowania rozmów, dołączania dodatkowych rozmówców oraz min. 5 aparatów telefonicznych zlokalizowanych w innym pomieszczeniu.
Zestaw musi posiadać rejestrator pozwalający na nagrywanie rozmów oraz odtwarzanie tych nagrań.

3. KADRA DYDAKTYCZNA

Zajęcia na szkoleniu mogą prowadzić:

- strażacy posiadający doświadczenie w pracy na stanowisku kierowania,
- strażacy posiadający doświadczenie w kierowaniu działaniami ratowniczymi,
- inni specjaliści z odpowiednim przygotowaniem kierunkowym.

Do prowadzenia zajęć z zakresu „Umiejętności komunikacyjnych, interpersonalnych i zarządzania stresem” uprawnieni są wyłącznie psycholodzy zatrudnieni w PSP.

4. ZALECENIA I WSKAZÓWKI METODYCZNE

- a) Zajęcia teoretyczne powinny być realizowane w pomieszczeniach zapewniających odpowiednie warunki higieny szkolnej oraz wyposażonych zarówno w proste, jak i techniczne środki dydaktyczne.
- b) Zajęcia praktyczne należy przeprowadzać z grupą słuchaczy liczącą nie więcej niż 10 osób.
- c) Zajęcia praktyczne powinny się odbywać w miejscach, które umożliwiają ich sprawną i bezpieczną realizację.
- d) Zajęcia praktyczne należy poprzedzić instruktażem wstępnym, w trakcie którego prowadzący zapoznaje słuchaczy z tematyką i celem ćwiczeń, omawia ich przebieg oraz przypomina zasady bezpieczeństwa pracy.
- e) W trakcie zajęć praktycznych prowadzący powinien kontrolować poprawność wykonania powierzonych zadań, a w razie zauważenia nieprawidłowości, na bieżąco korygować błędy w ramach instruktażu indywidualnego, bądź grupowego.
- f) Po zakończeniu zajęć praktycznych prowadzący powinien podsumować zajęcia, przeanalizować najczęściej popełniane błędy oraz wskazać ich źródło.
- g) W trakcie szkolenia należy zapewnić warunki do realizacji celu głównego oraz celów szczegółowych m. in. poprzez:
 - przestrzeganie zasad nauczania,
 - łączenie metod asymilacji wiedzy z metodami samodzielnego dochodzenia do wiedzy.
- h) Prowadzący zajęcia, w trakcie realizacji tematów przewidzianych w planie nauczania powinni zwracać szczególną uwagę na:
 - poprawną terminologię,
 - wykorzystywanie do ćwiczeń tylko sprzętu sprawnego pod względem technicznym,
 - poprawne wykonywanie czynności,
 - kształtowanie pożądanych umiejętności oraz koniecznych nawyków.
- i) Wykładowcy powinni stosować aktywizujące metody nauczania oraz wykorzystywać dostępny sprzęt audiowizualny do prezentowania filmów, nagrań zgłoszeń alarmowych, zdjęć itp.
- j) W trakcie procesu nauczania wskazane jest odwoływanie się do doświadczeń wykładowcy oraz słuchaczy.
- k) W trakcie realizacji szkolenia powinna być dokonywana ocena osiągnięć słuchaczy. Zaleca się stosowanie takich metod kontroli osiągnięć słuchaczy jak: pytania ustne, testy czy zadania praktyczne.
- l) W trakcie realizacji zajęć z zakresu „Zasad dysponowania sił i środków oraz zabezpieczenia operacyjnego obszarów chronionych w aspekcie ich dynamicznych zmian” należy zwrócić szczególną uwagę na:
 - zasady wyznaczania obszarów chronionych dla poszczególnych jednostek KSRG oraz
 - zmiany w obszarach chronionych po zadysponowaniu wszystkich sił i środków.
- m) Zajęcia z zakresu „Umiejętności komunikacyjnych, interpersonalnych i zarządzania stresem” powinny być prowadzone w formie warsztatu, obejmującego m.in.: mini wykład, ćwiczenia, kwestionariusze i testy do samopoznania, analizę przypadku oraz trening umiejętności.
- n) W ramach zajęć z zakresu „Umiejętności komunikacyjnych, interpersonalnych i zarządzania stresem” prowadzący powinien:
 - wyjaśnić wpływ stresu ostrego na zachowanie się osób, ze szczególnym uwzględnieniem jego wpływu na proces porozumiewania się,
 - przygotować słuchaczy do prowadzenia rozmowy z osobami zgłaszającymi zdarzenie, uwzględniając ich: wiek, zaangażowanie w zdarzenie, stan

- psychofizyczny, poziom intelektualny, problemy zdrowotne, oddziaływanie substancji psychoaktywnych, itp.,
- przedstawić podstawowe zasady prowadzenia rozmowy z osobami deklarującymi chęć popełnienia samobójstwa,
 - przygotować dla słuchaczy wykaz miejsc, w których mogą uzyskać pomoc psychologiczną (uwzględniając rejon, z którego pochodzą uczestnicy szkolenia).
- o) W trakcie realizacji szkolenia mówiąc o stanowiskach kierowania należy wskazywać rolę i zadania stanowisk na wszystkich poziomach, tzn. stanowiska kierowania komendanta powiatowego/miejskiego PSP, komendanta wojewódzkiego PSP oraz komendanta głównego PSP.

5. PLAN NAUCZANIA

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Organizacyjno–prawne podstawy funkcjonowania stanowisk kierowania	3	–	3
2.	Organizacja i funkcjonowanie CPR i systemu PRM	1	–	1
3.	Współdziałanie ze służbami i podmiotami ratowniczymi oraz instytucjami współdziałającymi	3	–	3
4.	Zagrożenia na obszarze chronionym	1	–	1
5.	Zasoby ratownicze	2	–	2
6.	Łączność i alarmowanie. Programy komputerowe wspomagające kierowanie działaniami ratowniczymi	2	10	12
7.	Zasady przyjmowania zgłoszeń alarmowych	2	6	8
8.	Zasady czytania i analizy map w pozycjonowaniu zdarzeń	1	3	4
9.	Zasady dysponowania sił i środków oraz zabezpieczenia operacyjnego obszarów chronionych w aspekcie ich dynamicznych zmian	1	3	4
10.	Organizacja działań ratowniczych	2	–	2
11.	Dokumentacja stanowisk kierowania i jej wykorzystanie	2	6	8
12.	Umiejętności komunikacyjne, interpersonalne i zarządzanie stresem	3	5	8
13.	Rola mediów w procesie przekazywania informacji ze zdarzenia. Współpraca z rzecznikiem prasowym	2	1	3
	RAZEM	25	34	59

T – zajęcia teoretyczne, P – zajęcia praktyczne, R – razem

III. TREŚCI KSZTAŁCENIA

1. Organizacyjno-prawne podstawy funkcjonowania stanowisk kierowania – 3T;

Wybrane zagadnienia z zakresu organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (KSRG). Zadania i organizacja stanowisk kierowania. Systemy pełnienia służby w stanowisku kierowania. Czas służby strażaków PSP, w tym: dyżury domowe, służba wewnętrzna, szkolenie i doskonalenie zawodowe. Procedury przenoszenia stanowisk kierowania w miejsce zastępcze. Odpowiedzialność służbowa i prawna za obsługę zgłoszeń alarmowych i koordynację działań. Ochrona danych osobowych i informacji niejawnych.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić organizację KSRG z uwzględnieniem funkcjonowania stanowisk kierowania,
- wskazać rodzaje podmiotów włączonych do KSRG,
- omówić zadania i organizację stanowisk kierowania,
- scharakteryzować systemy pełnienia służby w stanowiskach kierowania,
- omówić przepisy dotyczące czasu służby strażaków PSP,
- omówić procedurę przenoszenia stanowisk kierowania w miejsce zastępcze,
- wskazać zakres odpowiedzialności służbowej i prawnej za obsługę zgłoszeń alarmowych i koordynację działań,
- omówić zasady bezpieczeństwa informacji w kontekście Ustawy o ochronie danych osobowych i Ustawie o ochronie informacji niejawnych,
- podać przykładowe sposoby ochrony informacji niejawnych i danych osobowych,
- wskazać potencjalne zagrożenia wynikające z dostępu osób nieuprawnionych do informacji niejawnych.

2. Organizacja i funkcjonowanie CPR i systemu PRM – 1T;

Podstawy prawne dotyczące funkcjonowania CPR oraz systemu PRM. Zasady organizacji i funkcjonowania CPR i systemu powiadamiania ratunkowego. Wymagania stawiane centrom powiadamiania ratunkowego i wojewódzkim centrom powiadamiania ratunkowego.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić akty prawne regulujące organizację CPR oraz systemu PRM w Polsce,
- omówić zasady organizacji i funkcjonowania CPR,
- omówić zasady organizacji i funkcjonowania systemu PRM,
- omówić dokumentację wspomagającą funkcjonowanie CPR,
- wskazać programy komputerowe wspomagające pracę dyżurnego CPR,
- omówić relacje i zasady obiegu informacji pomiędzy CPR a innymi podmiotami/służbami.

3. Współdziałanie ze służbami i podmiotami ratowniczymi oraz instytucjami współdziałającymi – 3T;

Służby i podmioty ratownicze oraz instytucje współdziałające z KSRG. Rola i zadania poszczególnych służb, podmiotów i instytucji podczas różnorodnych zagrożeń – ze szczególnym uwzględnieniem służby wiodącej oraz służb i podmiotów współdziałających – siatka bezpieczeństwa. Zasady współpracy i zakres kompetencji. Siły i środki spoza KSRG będące w dyspozycji stanowiska kierowania. System pomocy w transporcie drogowym (SPOT).

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić służby i podmioty ratownicze oraz instytucje współdziałające z KSRG,
- przyporządkować służbę wiodącą do poszczególnych zagrożeń,
- omówić rolę, zadania i zasady współpracy podczas różnorodnych zagrożeń następujących służb, podmiotów i instytucji:
 - samorządu terytorialnego oraz zespołów reagowania kryzysowego,
 - OSP, zakładowych straży pożarnych i zakładowych służb ratowniczych, wojskowych jednostek ochrony przeciwpożarowej (WJOP) itp.,
 - Policji,
 - Straży Miejskiej,
 - zespołów ratownictwa medycznego, w tym Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (SP ZOZ LPR),
 - inspektoratów ochrony środowiska,
 - inspektoratów weterynaryjnych,
 - inspektoratów nadzoru budowlanego,
 - właścicieli i zarządców dróg na poszczególnych szczeblach,
 - przedstawicieli służb leśnych,
 - Polskich Kolei Państwowych,
 - pogotowia gazowego,
 - pogotowia energetycznego,
 - innych służb komunalnych (np. pogotowia wodociągowo-kanalizacyjnego, czystości, dźwigowego, miejskich przedsiębiorstw komunikacji itp.)
 - wojska,
 - Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej,
 - Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego,
 - Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego,
 - inne,
- omówić zasady funkcjonowania SPOT.

4. Zagrożenia na obszarze chronionym – 1T;

Elementy składowe katalogu zagrożeń. Rodzaje zagrożeń występujących na terenie chronionym i ich charakterystyka.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić elementy składowe katalogu zagrożeń,
- scharakteryzować rodzaje zagrożeń, ze szczególnym uwzględnieniem występowania zakładów dużego/zwiększonego ryzyka powstania poważnej awarii przemysłowej, autostrad, dróg (krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych i innych), szlaków kolejowych, portów lotniczych i lądowisk, akwenów, transport substancji niebezpiecznych itp.,
- scharakteryzować wybrane obiekty znajdujące się w bazie danych stanowiska kierowania, w tym wynikające z rozpoznania operacyjnego, prowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych i dostarczonych wyciągów z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

5. Zasoby ratownicze – 2T;

Siły i środki ochrony przeciwpożarowej, w tym KSRG na poszczególnych poziomach – krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Struktury odwołów operacyjnych. Specjalistyczne

grupy ratownicze. Obszar działania poszczególnych podmiotów włączonych do KSRG. Współpraca przygraniczna (granice gmin, powiatów, województw, państw).

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić dostępność sił i środków ochrony przeciwpożarowej, w tym KSRG na poszczególnych poziomach,
- opisać strukturę Wojewódzkiego i Centralnego Odwołu Operacyjnego,
- wymienić rodzaje i omówić zakres działań specjalistycznych grup ratowniczych,
- wskazać teren działania dla poszczególnych podmiotów włączonych do KSRG,
- omówić zasady prowadzenia działań na terenach przygranicznych (granice gmin, powiatów, województw, państw).

6. Łączność i alarmowanie. Programy komputerowe wspomagające kierowanie działaniami ratowniczymi – 2T, 10P;

Zasady prowadzenia łączności radiowej. Instrukcja Komendanta Głównego w sprawie organizacji łączności radiowej UKF w jednostkach organizacyjnych PSP. Środki techniczne wykorzystywane do prowadzenia łączności (telefony, radiotelefony, stacje radiowe, terminale, statusy, pagery itp.). Krajowa Sieć Współdziałania i Alarmowania (KSW) – kanał B028. Sieć Wojewódzka (PW). Sieć Powiatowa (PR). Sieć Szkolna (KS). Sieć Komendy Głównej PSP (G1) – kanał B030. Operacyjny Kierunek Radiowy (KO) – kanały B018, B053. Sieć Dowodzenia i Współdziałania (KDW) – kanały B003, B048. Sieć Ratowniczo-Gaśnicza (KRG). Krajowa Sieć Współdziałania ze statkami powietrznymi (KSWL) – kanał U02. Kryptonimy indywidualne i grupowe. Kryptonimy sił i środków z obszaru chronionego, kryptonimy osób funkcyjnych. Systemy i sposoby alarmowania (łączność telefoniczna, radiowa, systemy selektywnego alarmowania itp.). Programy komputerowe wykorzystywane w stanowiskach kierowania (m.in. SWD-ST ze szczególnym uwzględnieniem modułów: 112, Baza Sił i Środków, Podział bojowy, Mapy, Odwoły operacyjne, Rejestr wyjazdów, Zestawienia ST; Lokalizacja abonenta 112; monitoring pożarowy; programy do prognozowania zagrożeń). Obsługa urządzeń znajdujących się w stanowiskach kierowania: telefony, monitoring pożarowy, radiowęzeł, rejestratory rozmów, terminale statusów. Procedura P-17. Sposoby postępowania na wypadek zaniku prądu i/lub awarii teleinformatycznych, w tym telefonów alarmowych. Łączność komórkowa.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić zasady prowadzenia łączności radiowej,
- poprowadzić korespondencję radiową zgodnie z Instrukcją Komendanta Głównego w sprawie organizacji łączności radiowej UKF w jednostkach organizacyjnych PSP,
- wymienić środki techniczne do prowadzenia łączności,
- obsłużyć radiotelefony w zakresie prowadzenia nasłuchu, przełączania kanałów oraz prowadzenia skaningu,
- wskazać rodzaje sieci, ich częstotliwości i przeznaczenie,
- nawiązać łączność na wybranym kanale,
- wymienić kryptonimy grupowe i przykłady indywidualnych,
- wymienić kryptonimy sił i środków KSRG obszaru chronionego na podstawie informacji zawartych w SWD-ST,
- obsłużyć programy komputerowe wykorzystywane w stanowiskach kierowania, objaśniać zastosowanie SWD-ST oraz zadania na poziomie JRG i poszczególnych stanowisk kierowania,
- utworzyć obiekty w module Baza Sił i Środków,
- przyporządkować obsadę zmiany służbowej i obsadę na poszczególnych pojazdach,
- wycofać i wprowadzić samochody z Bazy Sił i Środków,

- utworzyć zestawienie wycofanego sprzętu,
- przyjąć zgłoszenie w module 112 i przekazać kartę do innych służb zgodnie z procedurą P-17,
- utworzyć oraz wypełnić kartę zdarzenia wykorzystując moduł Mapy,
- określić siły i środki, jakie ma w dyspozycji stanowisko kierowania na podstawie modułu Rejestr wyjazdów,
- zadysponować pojazdy do konkretnego zdarzenia,
- odczytać z SWD-ST dostępne statusy pojazdów w czasie trwania akcji,
- zmienić status pojazdu w czasie trwania zdarzenia,
- odczytać i zmienić czasy operacyjne oraz obsadę osobową,
- wysłać kartę zdarzenia i informację ze zdarzenia do jednostki podrzędnej oraz nadrzędnej,
- odczytać informacje wykorzystując moduł Mapy i warstwy w module Mapy,
- odebrać oraz przesłać informacje do innych jednostek,
- odczytać w SWD-ST ilość i zasoby sprzętu specjalistycznego w powiecie,
- odczytać w SWD-ST ilość sił i środków w dyspozycji w danym dniu służbowym,
- odczytać w SWD-ST ilości i przyczyny wycofania sił i środków,
- odszukać w SWD-ST specjalistów z różnych dziedzin ratowniczych,
- odczytać w SWD-ST informację o siłach i środkach włączonych do Wojewódzkiego i Centralnego Odwołu Operacyjnego,
- stworzyć proste zestawienie wykorzystując moduł Zestawienia ST,
- wyszukać w aplikacji obsługującej rejestrator rozmów określone nagranie,
- zlokalizować dzwoniącego korzystając z aplikacji Lokalizacja abonenta 112,
- uruchomić procedury na wypadek wystąpienia awarii teleinformatycznych, w tym awarii numerów alarmowych,
- wskazać możliwości wykorzystania łączności komórkowej, jako narzędzia wspomagającego kierowanie działaniami ratowniczymi.

7. Zasady przyjmowania zgłoszeń alarmowych – 2T, 6P;

Źródła informacji o zagrożeniach. Przyjmowanie zgłoszeń na numer 112 i 998, w tym realizacja procedury P-17. Weryfikacja zgłoszeń i kolejne zgłoszenia tych samych zdarzeń. Informacje, jakie należy pozyskać od osób zgłaszających oraz wskazówki możliwe do przekazania. Przekierowywanie połączeń, w tym od osób nieznających języka polskiego. Przyjmowanie zgłoszeń z monitoringu pożarowego. Przyjmowanie zgłoszeń w zależności od zdarzenia.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić źródła informacji o zagrożeniach,
- wymienić sposoby weryfikacji zgłoszeń,
- zweryfikować zgłoszenie oraz omówić zasady postępowania w sytuacji kolejnych zgłoszeń dotyczących tego samego zdarzenia,
- omówić zasady i algorytmy przyjmowania zgłoszeń,
- przyjąć zgłoszenie zgodnie z Procedurą P-17,
- przekierować rozmowę do właściwej służby, podmiotu lub instytucji,
- obsłużyć lub przekierować połączenie od osoby nie znającej języka polskiego,
- uzyskać właściwe informacje od osób zgłaszających w zależności od zdarzenia,
- przekazać osobie zgłaszającej wskazówki dotyczące dalszego postępowania.

8. Zasady czytania i analizy map w pozycjonowaniu zdarzeń – 1T, 3P;

Lokalizacja wybranych obiektów na dostępnych mapach cyfrowych i klasycznych. Mapy terenów leśnych. Granice państwa, województwa, powiatu, gminy. Ukształtowanie terenu. Zasady określania współrzędnych geograficznych w układzie płaskim. General Positioning System (GPS). Inne metody pozycjonowania zdarzeń (np. oznaczenia na słupkach kilometrowych).

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- odczytać mapy i omówić ukształtowanie terenu oraz wskazać tereny leśne,
- opisać zasady określania współrzędnych geograficznych w układzie płaskim,
- zlokalizować wybrany obiekt wykorzystując moduł Mapy SWD-ST,
- określić punkty związane ze zdarzeniem wykorzystując warstwy modułu Mapy SWD-ST,
- określić miejsce zdarzenia w terenie na podstawie przykładowych kart zdarzenia wykorzystując moduł Mapy z SWD-ST,
- określić w obszarze chronionym którego podmiotu nastąpiło zdarzenie,
- wymienić najbliższe położone podmioty ratownicze od wskazanego miejsca zdarzenia,
- określić położenie sił i środków posiadających moduł GPS,
- wskazać inne metody pozycjonowania zdarzeń.

9. Zasady dysponowania sił i środków oraz zabezpieczenia operacyjnego obszarów chronionych w aspekcie ich dynamicznych zmian – 1T, 3P;

Zasady/procedury dysponowania SIS. Dysponowanie SIS w przypadku wystąpienia równocześnie dwóch lub więcej zdarzeń. Zmiany obszarów chronionych po zadysponowaniu SIS – zasady zabezpieczenia. Dysponowanie SIS do obiektów/terenów, dla których opracowano dedykowane plany ratownicze/plany ochrony. Zasady postępowania w przypadku zdarzeń mnogich i masowych. Zasady dysponowania SP ZOZ LPR, WJOP, SPOT. Dysponowanie pododdziałów odwodowych. Wspomaganie dysponowania programem SWD-ST i innymi narzędziami teleinformatycznymi. Zasady informowania o zadysponowaniu SIS nadrzędnego stanowiska kierowania oraz dyspozytorów innych służb/podmiotów. Zasady zwiększania obsad osobowych. Powiadamianie funkcyjnych. Wyjazd alarmowy i nie alarmowy.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- opisać czynniki mające wpływ na dysponowanie SIS do zdarzeń,
- scharakteryzować zasady dysponowania SIS w zależności od rodzaju zdarzenia,
- omówić przypadki powodujące zmianę obszarów chronionych,
- omówić zasady zabezpieczania obszarów chronionych po zadysponowaniu wszystkich SIS z danego obszaru,
- zadysponować SIS stanowiące zabezpieczenie operacyjne obszaru chronionego,
- zadysponować SIS zgodnie z ustalonymi zasadami/procedurami wykorzystując program SWD-ST,
- zadysponować SIS zgodnie z dedykowanymi planami ratowniczymi obiektów/planami ochrony,
- omówić zasady postępowania w przypadku zdarzeń masowych i mnogich,
- zgłosić zapotrzebowanie na dysponowanie SP ZOZ LPR,
- omówić zasady dysponowania i współdziałania z WJOP,
- omówić zasady dysponowania SPOT,
- zadysponować pododdziały odwodowe,
- poinformować o zadysponowaniu SIS nadrzędne stanowisko kierowania/dyspozytorów

- innych służb/podmiotów,
- omówić zasady zwiększania obsad osobowych oraz powiadamiania funkcyjnych,
 - wyjaśnić różnice pomiędzy jazdą alarmową i nie alarmową.

10. Organizacja działań ratowniczych – 2T;

Kierowanie działaniami ratowniczymi. Prawa i obowiązki KDR. Zagrożenia na poszczególnych etapach działań ratowniczych. Obieg informacji o zdarzeniu. Proces koordynowania działań ratowniczych i wsparcia KDR. Współpraca KDR ze stanowiskiem kierowania. Długotrwałe akcje ratownicze. Wpływ warunków atmosferycznych na bezpieczeństwo strażaków. Organizacja działań ratowniczych z wykorzystaniem WJOP. Organizacja działań ratowniczych z wykorzystaniem SPOT. Zasady dotyczące powiadamiania Wojewódzkiego Stanowiska Koordynacji Ratownictwa (WSKR) oraz Krajowego Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności (KCKR), oficera operacyjnego, grupy operacyjnej, sztabu, dyżurnego kierownictwa, komendanta lub zastępcy komendanta. Rola WSKR i KCKR w prowadzeniu działań ratowniczych.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać, w którym momencie rozpoczyna się kierowanie działaniami ratowniczymi,
- opisać warunki niezbędne do ustania kierowania działaniami ratowniczymi,
- scharakteryzować typy kierowania działaniami ratowniczymi,
- wymienić funkcyjnych uprawnionych do przejęcia kierowania działaniami ratowniczymi na poszczególnych szczeblach,
- omówić podstawowe prawa i obowiązki KDR,
- wymienić zagrożenia na poszczególnych etapach działań ratowniczych,
- określić możliwości wsparcia działań ratowniczych przez stanowisko kierowania,
- opisać zasady obiegu informacji o zdarzeniu,
- podać przykłady wspomagania KDR przez stanowisko kierowania,
- scharakteryzować długotrwałą akcję ratowniczą oraz zadania stanowisk kierowania przy tego typu akcjach,
- przyjąć i wykorzystać informacje przekazywane przez KMDR,
- omówić wpływ warunków atmosferycznych na bezpieczeństwo strażaków,
- wymienić działania zwiększające bezpieczeństwo strażaków (minimalizujące ryzyko wystąpienia wypadków oraz urazów) w zależności od zagrożenia,
- omówić organizację działań ratowniczych z wykorzystaniem WJOP,
- omówić organizację działań ratowniczych z wykorzystaniem SPOT,
- omówić zasady dotyczące powiadamiania WSKR, KCKR, oficera operacyjnego, grupy operacyjnej, sztabu, dyżurnego kierownictwa, komendanta lub zastępcy komendanta,
- omówić rolę WSKR i KCKR w prowadzeniu działań ratowniczych.

11. Dokumentacja stanowisk kierowania i jej wykorzystanie – 2T, 6P;

Podstawowe elementy składowe powiatowych i wojewódzkich planów ratowniczych. Instrukcja w sprawie zasad sporządzania i obiegu dokumentacji zdarzeń. Dokumentacja operacyjna znajdująca się w stanowisku kierowania. Podział pożarów, miejscowych zagrożeń i alarmów fałszywych. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić podstawowe elementy składowe powiatowych i wojewódzkich planów ratowniczych,
- odczytać z planów ratowniczych informacje niezbędne w obsłudze zdarzeń,
- dokonać podziału pożarów i miejscowych zagrożeń według ich wielkości,

- dokonać podziału miejscowych zagrożeń na potrzeby sporządzania dokumentacji zdarzeń,
- dokonać podziału alarmów fałszywych na potrzeby sporządzania dokumentacji zdarzeń,
- sporządzić kartę zdarzenia,
- sporządzić kartę manipulacyjną,
- sporządzić i wysłać zestawienie dobowe,
- dokonać ewidencji zdarzeń według różnych kryteriów,
- przyjąć, sprawdzić i przesłać meldunek o lekkim wypadku strażaka,
- przyjąć, zweryfikować lub sporządzić część opisową informacji ze zdarzenia,
- przyjąć, sprawdzić i przesłać meldunek o wypadku samochodu PSP,
- sporządzić wykaz sił i środków uczestniczących w działaniach ratowniczych,
- opisać kartę udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- sporządzić i przesłać zestawienie statystyczne według różnych kryteriów,
- sporządzić, zweryfikować i przesłać informację ze zdarzenia z różnych zagrożeń (pożarów, miejscowych zagrożeń oraz alarmów fałszywych),
- odszukać informacje o zdarzeniach wg kryteriów: za służbę, za dobę, wg daty zdarzenia, wg numeru zdarzenia,
- skorzystać z informacji zawartych w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego na potrzeby planowania, organizacji i prowadzenia działań ratowniczych.

12. Umiejętności komunikacyjne, interpersonalne i zarządzanie stresem – 3T, 5P;

Stres w służbie. Style i sposoby radzenia sobie ze stresem. Funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych. Zdarzenia traumatyczne i ich konsekwencje. Pomoc psychologiczna dla strażaków PSP. Problemy w procesie komunikacji. Specyfika komunikacji telefonicznej. Zasady prowadzenia rozmowy z osobami zgłaszającymi zdarzenie. Efektywne sposoby nawiązywania kontaktu i pozyskiwania informacji. Wsparcie psychologiczne w komunikacji telefonicznej.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zidentyfikować źródła i objawy doświadczanego stresu,
- zidentyfikować indywidualne style/sposoby radzenia sobie ze stresem,
- zastosować konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem,
- wskazać negatywne konsekwencje nieumiejętnego radzenia sobie ze stresem (np. choroby psychosomatyczne, uzależnienia, problemy interpersonalne),
- zastosować sposoby pomocy i wsparcia w zespole,
- opisać wpływ sytuacji trudnych na funkcjonowanie jednostki i grupy,
- podać przykłady zdarzeń traumatycznych,
- wskazać możliwe reakcje na zdarzenie traumatyczne,
- wskazać konsekwencje doświadczenia zdarzenia traumatycznego,
- wskazać dostępne formy pomocy psychologicznej,
- wskazać trudności i ograniczenia wynikające z komunikacji telefonicznej,
- wyjaśnić zachowania osób zgłaszających zdarzenie,
- zastosować efektywne sposoby nawiązywania kontaktu i pozyskiwania informacji,
- omówić zasady prowadzenia rozmowy z osobami zgłaszającymi zdarzenie,
- dostosować treść i formę komunikatów do osoby zgłaszającej zdarzenie (np.: dziecko, osoba pod wpływem środków psychoaktywnych, potencjalny samobójca itp.),
- udzielić wsparcia psychologicznego osobie zgłaszającej zdarzenie.

13. Rola mediów w procesie przekazywania informacji ze zdarzenia. Współpraca z rzecznikiem prasowym – 2T, 1P;

Rola i zadania rzecznika prasowego. Prawo prasowe i dostęp do informacji publicznej. Zasady przekazywania informacji o prowadzonych działaniach ratowniczych do mediów. Możliwości wykorzystania środków masowego przekazu w działaniach ratowniczych.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić rolę i zadania rzecznika prasowego,
- omówić rolę stanowiska kierownika w ramach działalności informacyjno-prasowej,
- scharakteryzować prawo prasowe w kontekście dostępu do informacji publicznej,
- omówić zasady przekazywania informacji o prowadzonych działaniach ratowniczych do mediów,
- sporządzić informację o prowadzonych działaniach ratowniczych do mediów,
- wskazać możliwości wykorzystania środków masowego przekazu do wsparcia działań ratowniczych.



.....
(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....
(imię i nazwisko)

urodzon dnia r.

w woj.

ukończył

szkolenie obsad stanowisk kierowania Państwowej Straży Pożarnej

przeprowadzone w

w okresie od r. do r.

według programu z dnia

zatwierdzonego przez

.....

....., dniar.

(miejscowość)

Nr

ORGANIZATOR

.....
(pieczęć, podpis)

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Organizacyjno-prawne podstawy funkcjonowania stanowisk kierowania	3	–	3
2.	Organizacja i funkcjonowanie CPR i systemu PRM	1	–	1
3.	Współdziałanie ze służbami i podmiotami ratowniczymi oraz instytucjami współdziałającymi	3	–	3
4.	Zagrożenia na obszarze chronionym	1	–	1
5.	Zasoby ratownicze	2	–	2
6.	Łączność i alarmowanie. Programy komputerowe wspomagające kierowanie działaniami ratowniczymi	2	10	12
7.	Zasady przyjmowania zgłoszeń alarmowych	2	6	8
8.	Zasady czytania i analizy map w pozycjonowaniu zdarzeń	1	3	4
9.	Zasady dysponowania sił i środków oraz zabezpieczenia operacyjnego obszarów chronionych w aspekcie ich dynamicznych zmian	1	3	4
10.	Organizacja działań ratowniczych	2	–	2
11.	Dokumentacja stanowisk kierowania i jej wykorzystanie	2	6	8
12.	Umiejętności komunikacyjne, interpersonalne i zarządzanie stresem	3	5	8
13.	Rola mediów w procesie przekazywania informacji ze zdarzenia. Współpraca z rzecznikiem prasowym	2	1	3
	RAZEM	25	34	59

T – zajęcia teoretyczne, P – zajęcia praktyczne, R – razem